

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 23 lutego 2018 r.

NK-KE.431.31.2017.AW

Pan
Adam Myrda
Starosta Lubiński

Wystąpienie pokontrolne

W dniach od 18 do 20 września 2017 r., na podstawie przepisu art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej² oraz imiennego upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 września 2017 r. o sygn. NK-KE.0030.59.2017.AW, kontroler Pan Artur Wachowski – inspektor wojewódzki z Wydziału Nadzoru i Kontroli przeprowadził w Starostwie Powiatowym w Lubinie, z siedzibą przy ul. Jana Kilińskiego 12B, 59-300 Lubin (zwanym dalej Urzędem), kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej polegającego na organizacji na terenie powiatu lubińskiego punktów udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej³, zwanej dalej ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 9 czerwca 2017 r. *Planem kontroli na II półrocze 2017 r.* (sygn. NK-KE.430.3.2017.DD).

Przedmiotem kontroli było przygotowanie organizacyjne powiatu lubińskiego do wykonania zadania, a także zgodność lokali, w których usytuowane są punkty nieodpłatnej pomocy prawnej z przepisami prawa. Ponadto kontroli podlegała realizacja obowiązków informacyjnych oraz dokumentowanie udzielanych porad prawnych.

Okres objęty kontrolą obejmował czas od dnia 1 września 2015 r. do dnia kontroli.

Kontrola została wpisana w książce kontroli pod nr 20.

Funkcję Starosty Lubińskiego w okresie objętym kontrolą pełnił Pan Adam Myrda⁴.

---

¹ Dz. U. z 2015 r. poz. 525 z późn. zm.

² Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

³ Dz. U. poz. 1255 z późn. zm.

⁴ Wybrany uchwałą Rady Powiatu w Lubinie Nr XXVII/218/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wyboru Starosty Lubińskiego.

Zadania będące przedmiotem kontroli realizuje Biuro Prawne Departamentu Organizacji i Kadr. Jednakże powyższe nie wynika wprost z treści § 7 ust. 10 Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Lubinie⁵, który określa jakie zadania w szczególności należą do ww. biura. Za realizację zadań w zakresie objętym kontrolą odpowiedzialni byli pracownicy zatrudnieni w ww. komórce organizacyjnej Urzędu na stanowisku kolejno Zastępcy kierownika Biura Prawnego – Pan Piotr Stangret⁶ oraz Dyrektora Departamentu Edukacji i Spraw Społecznych - Pani Barbara Danek⁷, zwani dalej pracownikami.

[dowód: akta kontroli str. 13 - 18]

W dniu 3 listopada 2017 r. Staroście Lubińskiemu doręczono projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzony dnia 30 października 2017 r. Do ustaleń zawartych w niniejszym dokumencie nie złożono zastrzeżeń. Treść wystąpienia pokontrolnego, mając na uwadze powyższe oraz przepis art. 46 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 1 i pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, obejmuje treść projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 30 października 2017 r. oraz zalecenia dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej oraz termin na poinformowanie o podjętych w związku z ww. zaleceniami działaniach lub o przyczynach ich niepodjęcia.

W związku z powyższym przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Wykonywanie zadania przez podmiot kontrolowany – tj. Starostę Lubińskiego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Przedmiotowej oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia w zakresie zagadnień objętych kontrolą.

I. Organizacja punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

W toku kontroli ustalono, iż na terenie powiatu lubińskiego utworzono cztery punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, jest to zgodne z przepisem art. 8 ust. 2 w zw. z art. 20 ust. 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Jednocześnie do Starostwa Powiatowego w Lubinie nie wpłynęły żadne skargi, uwagi lub wnioski dot. udzielania porad prawnych na podstawie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, w rozumieniu art. 221 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego⁸, zwanej dalej k.p.a.

Zadanie dotyczące nieodpłatnej pomocy prawnej powiat lubiński realizuje w porozumieniu z gminami. W tym celu zawarto porozumienia z Gminą Lubin oraz Gminą Ścinawa. W wyniku kontroli stwierdzono, iż oba ww. porozumienia zostały zawarte zgodnie z terminem wskazanym w art. 26 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto przedmiotowe porozumienia zawierały wszystkie elementy określone w art. 9 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

---

⁵ Załącznik do Uchwały Nr CX/368/2016 Zarządu Powiatu Lubińskiego z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Lubinie.

⁶ Zgodnie z treścią Upoważnienia do przetwarzania danych osobowych z dnia 30 stycznia 2017 r.

⁷ Zgodnie z treścią Upoważnieniem do przetwarzania danych osobowych z dnia 28 września 2016 r.

⁸ Dz. U. z 2016 r., poz. 23 z późn. zm.

[dowód: akta kontroli str. 78 - 83]

Natomiast w kwestii wyboru lokalizacji punktów udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej organ udzielił następujących wyjaśnień:

„Zgodnie z art. 9 ustawy Powiat Lubiński zawarł porozumienia z Gminą Ścinawa i Gminą Lubin dot. utworzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w UMiG w Ścinawie oraz UG w Lubinie. Podpisanie w/w porozumień poprzedziło wysłanie pism do wszystkich Gmin z terenu powiatu. Usytuowanie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej z racji wielkości powiatu, a także liczby jego mieszkańców wydaje się optymalne. Wprawdzie terytorium Powiatu Lubińskiego stanowią trzy gminy (Lubin, Ścinawa i Rudna), zaś punkty znajdują się na obszarze dwóch z nich, jednakże gmina Rudna nie była zainteresowana utworzeniem punktu. Wobec powyższego lokalizacja punktów odbyła się na podstawie porozumień z gminami Ścinawa i Lubin. Z racji wielkości miasta Lubina, gdzie zamieszkuje ponad $\frac{3}{4}$ mieszkańców powiatu, usytuowanie 3 punktów na jego terenie należy uznać za słuszne”.

W związku z powyższym należy pozytywnie ocenić starania organu podjęte w celu zapewnienia jak najszerszego dostępu do nieodpłatnej pomocy prawnej mieszkańcom powiatu lubińskiego.

[dowód: akta kontroli str. 26]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż powiat zawarł porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką we Wrocławiu oraz Okręgową Izbą Radców Prawnych w Wałbrzychu zarówno na rok 2016, jak i 2017. Porozumienia zawierały wszystkie elementy, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1- 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Jednakże wyłącznie porozumienie na rok 2017 terminowo (art. 10 ust. 2 ww. ustawy). Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 3 powyższej ustawy starosta zawiadomił Wojewodę Dolnośląskiego o zawarciu powyższych porozumień.

Niemniej jednak w trakcie trwania czynności stwierdzono nieprawidłowość w przedmiotowym zakresie:

Ustalono, iż porozumienie zawarte na rok 2016 zawarte zostało dnia 1 grudnia 2015 r. tj. z uchybieniem terminu wskazanego w art. 26 ust. 2 ww. ustawy. Odnośnie przyczyn uchybienia terminowi na zawarcie porozumienia na rok 2016 w pkt 5 wyjaśnień z dnia 9 października 2017 r. wskazano, że:

„Istotnie, porozumienie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy zostało zawarte w dniu 1 grudnia 2015 r. Uchybienie terminu zawarcia przedmiotowego porozumienia nastąpiło z uwagi na trójstronny charakter porozumienia co znacznie utrudniało ustalenie jego ostatecznego brzmienia i wpłynęło na obieg korespondencji”.

[dowód: akta kontroli str. 25, 63, 71]

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż porozumienie zawarte na rok 2016 zostało zawarte z naruszeniem przepisu art. 26 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z którym przedmiotowe porozumienie powinno zostać zawarte do dnia 31 października

2015 r. Jednocześnie należy stwierdzić, iż przyczyna wystąpienia ww. nieprawidłowości nie leżała wyłącznie po stronie kontrolowanego organu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w ramach wszystkich czterech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej zapewniono świadczenie usług poprzez zawarcie stosownych umów z radcami prawnymi i adwokatami zgodnie z przepisem art. 6 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Zawarte umowy zawierały prawie wszystkie elementy wymagane przez przepis art. 6 ust. 2 ww. ustawy, tj. wskazanie miejsca i czasu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, określenie wynagrodzenia za udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, określenie sposobu korzystania z lokalu, w którym będzie usytuowany punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiające udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, zasady zapewniania przez adwokata lub radcę prawnego zastępstwa w przypadku, gdy nie będzie on w stanie osobiście udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zasady rozwiązania umowy.

Jednocześnie w toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości w powyższym obszarze:

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej jednym z obowiązkowych elementów umowy zawieranej pomiędzy adwokatem lub radcą prawnym a powiatem w zakresie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej jest konieczność wskazania zasady zapewnienia dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej. W trakcie trwania czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich umowach zawieranych w przedmiotowym zakresie brak było ww. elementu. Analogiczną nieprawidłowość stwierdzono w umowie zawartej między Powiatem a Fundacją Badań Nad Prawem z dnia 30 grudnia 2015 r., w której zgodnie z art. 11 ust. 7 ww. ustawy do umów zawieranych pomiędzy organizacją pozarządową a powiatem stosuje się odpowiednio przepisy art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 ww. ustawy. W pkt. 2B i 3 wyjaśnień z dnia 9 października 2017 r. wskazano, że:

„Udzielając odpowiedź we wskazanym zakresie wyjaśniam, że umowy zawarte z organizacjami pozarządowymi na realizację przedmiotowego zadania były sporządzone zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 i 3-6 u.n.p.p. Umowy zawarte w 2016 r. i 2017 r. zawierają zapis cyt.: *Zleceniobiorca zobowiązuje się wykonać zadanie publiczne zgodnie z ofertą w lokalu wskazanym przez Zleceniodawcę. W lokalu, o którym mowa zapewnione zostaną: 1) dostęp do sieci energetycznej, telefonicznej, i teleinformatycznej*; co w opinii kontrolowanego stanowi, iż wymóg został spełniony ponieważ zapis jednoznacznie wskazuje na możliwość dostępu do bazy aktów prawnych (np. prawo.sejm.gov.pl).

(...)

Istotnie umowy zawierane z radcami prawnymi i adwokatami nie stanowią wprost o zasadach dostępu do bazy aktów prawnych. Stosowany wzorzec umowy zawiera ogólny zapis o zapewnieniu dostępu do sieci teleinformatycznej, w tym internetu. Wskazane sformułowanie/zapewnienie daje gwarancję dostępu do powszechnej bazy aktów prawnych na stronach prawo.sejm.gov.pl. Tym nie mniej wzorzec umowy zostanie dostosowany do literalnego brzmienia rozporządzenia”.

W związku z powyższymi wyjaśnieniami należy wskazać, iż ww. działanie organu nie wyczerpało obowiązku określonego w art. 6 ust. 2 pkt 5 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Skoro ustawodawca wskazał jako elementy umowy takie aspekty jak wskazanie niezbędnych urządzeń technicznych, w tym zapewniających dostęp do bazy aktów prawnych umożliwiające udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz osobno zasady zapewnienia dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, to taki element powinien w umowie być zawarty. Niemniej jednak należy ocenić pozytywnie zobowiązanie organu do usunięcia przedmiotowych naruszeń w odniesieniu do przyszłych umów zawieranych z adwokatami i radcami prawnymi.

Przyczyną powstania ww. nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja ww. przepisu prawa przez pracownika odpowiedzialnego za sporządzenie przedmiotowych umów.

[dowód: akta kontroli str. 24 – 25, 152 - 164, 181 - 204]

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż organ zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej powierzył prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego⁹. Ogłoszenia o konkursie były zgodne z przepisem art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹⁰, zwanej dalej u.o.d.p.p., i zostały upublicznione na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Lubinie, tablicy ogłoszeń w siedzibie starostwa oraz stronie internetowej organu zgodnie z art. 13 ust. 3 powyższej ustawy.

Złożone w konkursie oferty zostały rozpatrzone przez komisję konkursową w ramach określonych w ogłoszeniu kryteriów, co potwierdzają stosowne protokoły. Wyłoniona organizacja pozarządowa spełniała wymogi określone w art. 11 ust. 6 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej¹¹. W toku kontroli stwierdzono, iż z wyłonioną w drodze konkursu organizacją pozarządową zawarto umowy na realizację zadania publicznego¹² zgodne z postanowieniami art. 16 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

[dowód: akta kontroli str. 84 - 113]

Ponadto w toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż wybór organizacji pozarządowej zarówno na rok 2016 jak i na rok 2017 został dokonany z naruszeniem terminu wskazanego w art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. W powyższym zakresie organ udzielił następujących wyjaśnień:

---

⁹ Zarówno w 2016 r., jak i w 2017 r. Fundacji Badań Nad Prawem zostało powierzone prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej w Lubinie.

¹⁰ Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 ze zm.

¹¹ Art. 11 ust. 6. O powierzenie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej może ubiegać się organizacja pozarządowa w zakresie, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada co najmniej dwuletnie doświadczenie w wykonywaniu zadań wiążących się z udzielaniem porad prawnych lub informacji prawnych;
- 2) przedstawi zawarte umowy lub promesy ich zawarcia z adwokatem, radcą prawnym, doradcą podatkowym lub osobą, o której mowa w ust. 3 pkt 2;
- 3) daje gwarancję należytego wykonania zadania, w szczególności przez złożenie pisemnego zobowiązania:
  - a) zapewnienia poufności w związku z udzielaniem nieodpłatnej pomocy prawnej i jej dokumentowaniem,
  - b) zapewnienia profesjonalnego i rzetelnego udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, w szczególności w sytuacji, gdy zachodzi konflikt interesów.

¹² Fundacja Badań Nad Prawem – umowy kolejno z dnia 30 grudnia 2015 r. o sygn. DES.526.1.2016 oraz z dnia 29 grudnia 2016 r. o sygn. DES.526.1.2017.

„Odnosnie terminu wyboru organizacji pozarządowej w 2016 r. i 2017 r. informuję, że w przypadku administracji samorządowej podstawą do ogłoszenia otwartego konkursu jest uchwalony przez radę powiatu – program współpracy z organizacjami pozarządowymi, który uchwalony jest do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu (art. 5a ust. 1 u.o.d.p.p.) Program ten musi zawierać rodzaj zadań, których realizacja ma być zlecana organizacjom w formie wsparcia lub powierzenia. Nadmieniam, że *Program współpracy Powiatu Lubińskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie na 2016 r.* został przyjęty uchwałą Nr XII/77/2015 Rady Powiatu w Lubinie z dnia 26 listopada 2016 r. W związku z powyższym wybór organizacji pozarządowych nie był możliwy do dnia 30 listopada bądź 15 grudnia. Wobec powyższego należy wskazać, że zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego pozostają w sprzeczności z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej”.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, iż przepisy ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej dot. wyłonienia w drodze konkursu organizacji pozarządowej są przepisami szczególnymi wobec przepisów u.o.d.p.p. W związku z powyższym należy wskazać, iż – zgodnie z regułą kolizyjną *lex specialis derogat legi generali* – przepisy ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej mają pierwszeństwo przed przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie¹³. Zatem nie można powołać się na przepis ww. ustawy jako uzasadnienie naruszenia dyspozycji przepisu art. 11 ust. 12 pkt 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej.

Przyczyną przedmiotowej nieprawidłowości był brak zastosowania powyższej reguły kolizyjnej przy interpretacji ww. przepisów prawa.

[dowód: akta kontroli str. 24, 84, 98, 110 – 112, 152, 168]

Ponadto w toku kontroli ustalono, iż prawidłowo realizowany jest obowiązek informacyjny w zakresie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Lubinie w zakładce „Nieodpłatna pomoc prawna” znajdują się informacje na temat siedziby lokali, w których udzielane są porady prawne oraz o dniach i godzinach funkcjonowania punktów, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto na BIPie zamieszczone są również informacje, w których punktach jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna przez adwokata lub radcę prawnego, oraz które z punktów nieodpłatnej pomocy prawnej są prowadzone przez organizacje pozarządowe, ze wskazaniem danych tych organizacji, oraz czy udzielana w tych punktach nieodpłatna pomoc prawna jest świadczona przez adwokata lub radcę prawnego stosownie

do wymogu przepisu § 4 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej¹⁴.

II. Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej.

---

¹³ Powyższe stanowisko zostało również wyrażone w pismach Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 6, 14 oraz 29 października 2015 r. dostępnych pod adresem: <https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/dla-wykonawcow>.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2186 z późn. zm.).

W powiecie lubińskim funkcjonują cztery ww. punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, które funkcjonują w trzech lokalizacjach.

1. **Lubin**, ul. Łokietka 6A (pok. 2)

Punkt obsługiwany przez osoby wskazane przez okręgową radę adwokatów oraz okręgową izbę radców prawnych. Godziny funkcjonowania przedmiotowego punktu przedstawiają się następująco:

- poniedziałek w godz. 11.30 – 15.30
  - wtorek w godz. 8.00 – 12.00
  - środa w godz. 11:30 – 15.30
  - czwartek w godz. 8.00 – 12.00
  - piątek w godz. 8.00 – 12.00
- przyjmują adwokaci;

2. **Ścinawa**, ul. Rynek 17 (pok. 6)

Punkt obsługiwany przez osoby wskazane przez okręgową radę adwokatów oraz okręgową izbę radców prawnych. Godziny funkcjonowania przedmiotowego punktu przedstawiają się następująco:

- poniedziałek w godz. 8.00 – 12.00
  - wtorek w godz. 12.00 – 16.00
  - środa w godz. 8.00 – 12.00
  - czwartek w godz. 8.00 – 12.00
  - piątek w godz. 8.00 – 12.00
- przyjmują radcy prawni;

3. **Lubin**, ul. Kilińskiego 12 B (pok. 116)

Oba punkty są prowadzone przez organizację pozarządową – Fundację Badań Nad Prawem z Wrocławia. Godziny funkcjonowania przedmiotowego punktu przedstawiają się następująco:

- poniedziałek w godz. 8:00 – 16:00
  - wtorek w godz. 8:00 – 17:00
  - środa w godz. 8:00 – 17:00
  - czwartek w godz. 8:00 – 16:00
  - piątek w godz. 8:00 – 16:00
- przyjmują adwokaci i radcy prawni.

W wyniku kontroli ustalono, iż we wszystkich czterech punktach, harmonogram dni i godzin działania punktów nieodpłatnej pomocy prawnej jest zgodny z art. 8 ust. 3 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto należy ocenić pozytywnie starania powiatu, których skutkiem było uzyskanie dodatkowego świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej przez Fundację Badań Nad Prawem z Wrocławia w wymiarze dwóch godzin tj. w punktach prowadzonych przez ww. organizację we wtorki i środy w godz. 16:00 – 17:00.

W toku kontroli dokonano oględzin wszystkich ww. lokali utworzonych na terenie powiatu lubińskiego. Oględziny wykazały, iż 1 z 3 lokali spełniał wszystkie wymagania określone przepisem § 5 rozporządzenia w sprawie sposobu udzielania i dokumentowania nieodpłatnej pomocy prawnej. Odnośnie dwóch lokali, tj. w Lubinie przy ul. Łokietka 6A oraz w Ścinawie przy ul. Rynek 17 należy wskazać, iż brak było oznaczeń na budynkach, w których te lokale się znajdowały (§ 5 ust. 4 ww. rozporządzenia) oraz w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej brak było informacji o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej. Ponadto przed ww. lokalem w Ścinawie w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej brak było również informacji o osobach uprawnionych do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz sposobach wskazywania uprawnienia do uzyskania przedmiotowej pomocy prawnej (§ 5 ust. 5 przedmiotowego rozporządzenia). W wyjaśnieniach z dnia 9 października 2017 r. wskazano, że:

„Odnośnie uwag dotyczących oznaczeń na budynkach, w których znajdują się lokale, w których świadczona jest nieodpłatna pomoc prawna oraz zaniechań w zakresie pełnej informacji o zasadach udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej, wskazuję iż uchybienia te zostaną w najbliższym czasie usunięte. Przyczyną uchybień w przypadku lokalu położonego w UMiG w Ścinawie jest gruntowny remont budynku, w którym znajduje się punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, zaś w przypadku UG w Lubinie niedopatrzenie”.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, iż uwzględnia się wyjaśnienia dot. gruntownego remontu budynku w UMiG w Ścinawie, w którym znajduje się punkt nieodpłatnej pomocy prawnej, gdyż remont budynku jest przedsięwzięciem o tymczasowym charakterze, który ma znaczący wpływ na jego stan użytkowalności. Jednocześnie należy wskazać, iż podczas przeprowadzanych oględzin uzyskano informację, iż przed rozpoczęciem remontu budynek był poprawnie oznaczony oraz będzie oznaczony po jego zakończeniu.

[dowód: akta kontroli str. 26, 51 - 62]

Jednocześnie w toku oględzin stwierdzono, iż do lokalu umiejscowionego w Lubinie przy ul. Łokietka 6A prowadzą strome schody, bez jakiegokolwiek podjazdu, co może znacząco utrudniać, a w niektórych przypadkach uniemożliwiać dostęp do ww. lokalu osobom niepełnosprawnym ruchowo. W pkt 9 wyjaśnień z dnia 9 października 2017 r. wskazano, że:

„Istotnie, lokal usytuowany w UG w Lubinie przy ul. Łokietka 6a, nie spełnia wymogu określonego w przepisach wykonawczych w zakresie dostępu osób niepełnosprawnych. Wybór taki został dokonany z uwagi na ograniczony zasób nieruchomości gminy oraz ze względu na usytuowanie dwóch punktów n.p.p. dostępnych dla osób niepełnosprawnych w niedalekiej odległości (Starostwo Powiatowe w Lubinie)”.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy wskazać, iż mimo że w niedalekiej odległości znajduje się lokal, w którym osoba niepełnosprawna może uzyskać nieodpłatną pomoc prawną ww. punkt położony w Lubinie przy ul. Łokietka 6A w dalszym ciągu nie uwzględnia potrzeby dostępu do lokalu osób niepełnosprawnych, do czego zobowiązuje § 5 ust. 3 ww. rozporządzenia.

[dowód: akta kontroli str. 26, 52]

W wyniku kontroli stwierdzono, iż w okresie od stycznia 2016 r. do lipca 2017 r. w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzonych przez powiat samodzielnie lub w porozumieniu z gminami udzielono 586 porad prawnych, natomiast w punktach powierzonych do prowadzenia organizacjom pozarządowym udzielono 931 porad prawnych.

Ustalono, iż w Urzędzie realizowany jest prawidłowo obowiązek przechowywania oświadczeń o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 6 i ust. 3 i 4 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej. Oświadczenia były przechowywane w sposób uniemożliwiający dostęp do nich osobom trzecim tj. w zamykanych szafach aktowych. Starosta jako administrator danych osobowych zawartych w ww. oświadczeniach wydał pracownikom Urzędu stosowne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych, w trybie ustawy o ochronie danych osobowych¹⁵.

[dowód: akta kontroli str. 12 – 18, 51 - 62]

Ponadto należy wskazać, iż w większości przypadków¹⁶ karty nieodpłatnej pomocy prawnej, wraz ze złożonymi oświadczeniami, osoby jej udzielające przekazują w terminie określonym w art. 7 ust. 2 ww. ustawy w sposób uniemożliwiający powiązanie karty nieodpłatnej pomocy prawnej z oświadczeniem osoby uprawnionej. Jednocześnie w wyjaśnieniach z dnia 9 października 2017 r. wskazano, że:

„Karty nieodpłatnej pomocy prawnej wraz ze stosownymi oświadczeniami są składane przez radców prawnych i adwokatów osobiście, w oddzielnych kopertach w sposób uniemożliwiający powiązanie karty nieodpłatnej pomocy prawnej z oświadczeniem osoby uprawnionej. Ponadto wraz ze wskazanymi dokumentami radcowie prawni i adwokaci składają miesięczne karty ewidencji czasu pracy. Tym samym data wpływu kart ewidencji czasu pracy jest datą wpływu kart nieodpłatnej pomocy prawnej wraz z oświadczeniami. Dyspozycja art. 7 ust. 2 ustawy (...) jest co do zasady przez radców prawnych i adwokatów wypełniania poza pojedynczymi przypadkami wynikającymi ze zdarzeń losowych.
(...)”

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia należy wskazać, iż organ w przypadku otrzymania kart nieodpłatnej pomocy prawnej, wraz ze złożonymi oświadczeniami od osób jej udzielających po terminie wskazanym w art. 7 ust. 2 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej powinien pouczyć osoby udzielające porad prawnych, że zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oświadczenia oraz karty nieodpłatnej pomocy prawnej powinny zostać przekazane staroście w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu ich sporządzenia.

¹⁵ Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 922) – art. 37.

¹⁶ Karty i oświadczenia za miesiąc kwiecień 2016 r. przekazane zostały osobiście w dniu 11 maja przez adwokat Paulinę Andruchów oraz radcę prawnego Magdalenę Szelańską; karty i oświadczenia za miesiąc wrzesień 2016 r. przekazane zostały osobiście w dniu 14 października przez adwokat Paulinę Andruchów oraz w dniu 13 października przez radcę prawnego Magdalenę Szelańską; karty i oświadczenia za miesiąc maj 2017 r. przekazane zostały osobiście w dniu 14 czerwca przez radcę prawnego Magdalenę Szelańską oraz w dniu 12 czerwca przez radcę prawnego Annę Winnicką.

[dowód: akta kontroli str. 23, 205 - 241]

Jednocześnie analiza poprawności dokumentowania udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej wykazała nieprawidłowości w kilku przekazywanych staroscie kartach i oświadczeniach¹⁷. Jednakże jak wskazano w pkt 10 wyjaśnień z dnia 9 października 2017 r.:

„Karty nieodpłatnej pomocy prawnej są weryfikowane po wpłynięciu do Starostwa Powiatowego w Lubinie, zaś o dostrzeżonych nieprawidłowościach informowani są radcy prawni i adwokaci wypełniający karty, ponadto zostają zobowiązani do większej staranności przy wypełnianiu kart”.

Należy ocenić pozytywnie starania starosty mające na celu poprawną dokumentację nieodpłatnej pomocy prawnej.

[dowód: akta kontroli str. 26, 205 - 241]

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu dalszego usprawnienia realizacji kontrolowanego zadania należy:

1. Zwrócić szczególną uwagę na to aby umowy zawierane przez powiat z adwokatami i radcami prawnymi zawierały wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 u.n.p.p.e.p.
2. Zwrócić szczególną uwagę aby terminy rozstrzygnięć otwartych konkursów ofert były zgodne z obowiązującymi przepisami.
3. Podjąć działania w celu właściwego oznaczenia poszczególnych punktów oraz w celu udostępnienia osobom oczekującym wszystkich wymaganych informacji związanych z nieodpłatną pomocą prawną.
- 4 W dalszym ciągu, na bieżąco, monitorować poprawność sporządzenia kart nieodpłatnej pomocy prawnej i oświadczeń przedkładanych wraz z nimi, jak również terminowość ich przekazywania przez odpowiedzialne osoby, i w razie stwierdzenia jakichkolwiek uchybień podejmować stosowne działania.

Proszę o poinformowanie o sposobie wykonania powyższych zaleceń lub o przyczynach ich niewykonania w terminie do 23 marca 2018 r. (art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej).

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak

---

¹⁷ m. in. w 7 kartach nieodpłatnej pomocy prawnej wypełnionych w kwietniu 2016 r. osoby korzystające z nieodpłatnej pomocy prawnej zaznaczyły, że nie wyrażają zgody na udostępnienie dotyczących jej danych zbiorczych, pomimo tego przedmiotowe dane zostały uzupełnione. Ponadto do dwóch kart wypełnionych w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową w miesiącu kwietniu 2016 r. do jednej z karty wypełnionej dnia 6 kwietnia 2016 r. brak jest stosownego oświadczenia. Odnośnie kart i oświadczeń wypełnionych w punktach prowadzonych przez organizację pozarządową we wrześniu 2016 r. do 7 kart powinny zostać złożone oświadczenia, o których mowa w art. 4 ust. 3 przedmiotowej ustawy, natomiast takich oświadczeń w aktach postępowania nie odnaleziono.